

আত্মৰাম জিংগাৰাজী
বনাম
মহাৰাষ্ট্ৰ চৰকাৰ
(ফৌজদাৰী আপীল নং ১১৮ চন ১৯৯৪)
১৩ আগষ্ট ১৯৯৭ চন
[ন্যায়াধীশ এম.কে. মুখাৰ্জী আৰু ডি.পি. ওয়াধওয়া]

ভাৰতীয় দণ্ডবিধি, ১৮৬০:

ধাৰা ৩০২ আৰু ৩২৬- আপীলকাৰী সহ নজন ব্যক্তি ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ১৪৭, ১৪৮, ৩০২/১৪৯ আৰু ধাৰা ৩৪১/ ১৪৯ ৰ অপৰাধ কৰাৰ বাবে বিচাৰৰ সন্মুখীন হৈছিল- বিচাৰ আদালতে অপৰাধী সকলক খালাচ দিছিল- উচ্চ ন্যায়ালয়ে আপীলকাৰীক ধাৰা ৩০২ অত দোষী সাব্যস্ত কৰিছিল- বিচাৰ কৰা হৈছিল যে- নথিত থকা সাক্ষ্যই স্পষ্ট কৰে যে মৃতকজন আন অস্ত্ৰৰ দ্বাৰাও আঘাতপ্ৰাপ্ত হৈছিল আৰু তেওঁৰ মৃত্যু সকলোবোৰ আঘাতৰ ফলত হৈছিল- সেয়েহে, আপীলকাৰীক ৩২৬ ধাৰাৰ অধীনত অপৰাধৰ বাবে দোষী হ'ব কিয়নো তেওঁ মৃতকজনক গুৰুতৰভাৱে আঘাত কৰিছিল- ৩ ধাৰাৰ অধীনত দোষী সাব্যস্তকৰণ বাতিল কৰা হৈছিল - আপীলকাৰীক ৩২৬ ধাৰাৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছিল আৰু ৬ বছৰৰ বাবে সশ্রম কাৰাদণ্ড বিহা হৈছিল।

সহায় লোৱা গোচৰ -

কৃষ্ণা বনাম মহাৰাষ্ট্ৰ চৰকাৰ এ,আই, আৰ (১৯৬৩) এছ, চি ১৪১৩

ফৌজদাৰী আপীল ক্ষেত্ৰাধিকাৰ: ফৌজদাৰী আপীল নং ১১৮/১৯৯৪

বোম্বে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ফৌজদাৰী আপীল নং- ২২৫ চন ১৯৮৮, দিনাংক ১৯/০৮/১৯৯২ ৰ ৰায়দান আৰু হুকুমৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা।

আপীলকাৰীৰ হৈ অধিবক্তা সকল- ভি.এন. গনপুলে আৰু শ্ৰীমতী সুষমা মানচন্দা

প্ৰতিপক্ষৰ অধিবক্তা- ডি.এম. নৰ্গোলকাৰ

আদালতে তলত দিয়া ধৰণে ৰায় প্ৰদান কৰিছে -

এই আদালতত আপীলকাৰী আত্মাৰাম জিংগাৰাজীকে ধৰি নজন ব্যক্তিক নিম্নলিখিত অভিযোগসমূহৰ উত্তৰ দিবলৈ আকোলাৰ অতিৰিক্ত সত্ৰ ন্যায়াধীশৰ আদালতত বিচাৰৰ চলোৱা হৈছিলঃ

যোৱা ১৯৮৭ চনৰ ৫ জুন তাৰিখে আবেলি প্ৰায় ৩.০০ বজাত আপোনালোক ৯ জন আচামীয়ে স্থালী গাঁওত অবৈধ জনসমাবেশ গঠন কৰিছিল আৰু এনে জনসমাবেশৰ এক উদ্দেশ্যক কাৰ্যত পৰিণত কৰাৰ বাবে দাঙ্গা সংঘটিত কৰিছিল আৰু যাৰ ফলস্বৰূপে আপোনালোক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ১৪৭ নং ধাৰা অনুসৰি শাস্তি পাবৰ যোগ্য ।

দ্বিতীয়তে, ওপৰত উল্লেখিত তাৰিখ, সময় আৰু স্থানত আপোনালোক ৯ জন আচামীয়ে অবৈধ জনসমাবেশ গঠন কৰিছিল আৰু এনে জনসমাবেশৰ এক উদ্দেশ্যক কাৰ্যত পৰিণত কৰাৰ বাবে অৰ্থাৎ প্ৰলহাদ মহাদু ইংগোলেৰ হত্যা কৰাৰ বাবে, দাঙ্গা সংঘটিত কৰিছিল আৰু সেই সময়ত আপোনালোকে লাঠি, কুঠাৰ, ডেগাৰ আদি মাৰাত্মক অস্ত্ৰৰে সজ্জিত হৈ আছিল যাৰ ফলস্বৰূপে আপোনালোক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ১৪৮ ধাৰাত শাস্তিযোগ্য অপৰাধ কৰিছিল ।

তৃতীয়তে, ওপৰত উল্লেখিত তাৰিখ, সময় আৰু স্থানত আপোনালোক ৯ জন আচামীয়ে আপোনালোকৰ এক উমৈহতীয়া উদ্দেশ্যক কাৰ্যত পৰিণত কৰাৰ বাবে প্ৰলহাদ মহাদু ইংগোলেক ইচ্ছাকৃতভাৱে বা জানি-বুজি লাঠি, কুঠাৰ, ডেগাৰ আক্ৰমণ কৰি মৃত্যু ঘটাইছিল, যাৰ ফলস্বৰূপে আপোনালোক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ৩০২ ধাৰাৰ লগতে ১৪৯ ধাৰাত শাস্তিযোগ্য অপৰাধ কৰিছিল ।

চতুৰ্থতে, ওপৰত উল্লেখিত তাৰিখ, সময় আৰু স্থানত আপোনালোক ৯ জন আচামীয়ে আপোনালোকৰ এক উমৈহতীয়া উদ্দেশ্যক কাৰ্যত পৰিণত কৰাৰ বাবে হিৰমন, মৃত প্ৰলহাদ

আৰু তেওঁৰ মাতৃ কমলাবাইক থানালৈ যোৱাৰ পথত অন্যায়ভাৱে বাধা দিছিল আৰু যাৰ ফলস্বৰূপে আপোনালোক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ৩৪১ ধাৰাৰ লগতে ১৪৯ ধাৰাত শাস্তিযোগ্য অপৰাধ কৰিছিল ।

বিচাৰ প্ৰক্ৰিয়া শেষ হোৱাৰ পিচত বিদ্বান ন্যায়াধীশে তেওঁলোকক সকলো অভিযোগৰ পৰা মুক্ত কৰি ৰায় প্ৰদান কৰে, আৰু এই ৰায়ত অসন্তুষ্ট হৈ প্ৰতিপক্ষ - মহাৰাষ্ট্ৰ চৰকাৰে আপীল দাখিল কৰে। উচ্চ ন্যায়ালয়ে আপীলকাৰীক দোষমুক্ত কৰি দিয়া ৰায় বাতিল কৰি ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ৩০২ ধাৰাত কেৱল আপীলকাৰীক দোষী সাব্যস্ত কৰে আৰু আন আঠজনক দোষমুক্ত কৰাৰ ৰায় বাহাল ৰাখে। সেয়েহে আপীলকাৰীয়ে এই আপীল দাখিল কৰে।

উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ বিবাদিত ৰায় বিচাৰ-বিবেচনা কৰি আমি দেখিবলৈ পাওঁ যে উচ্চ ন্যায়ালয়ে গোচৰৰ সমগ্ৰ সাক্ষ্যৰ পুনৰ মূল্যায়ন কৰিছে আৰু এই সিদ্ধান্তত উপনীত হোৱাৰ যুক্তিযুক্ত আৰু মানি লবলগীয়া কাৰণ দৰ্শাইছে যে বিচাৰ আদালতে আপীলকাৰীৰ দোষমুক্ত কৰি দিয়া ৰায় ভুল আছিল। উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ওপৰৰ সিদ্ধান্তৰ সৈতে আমি সম্পূৰ্ণ একমত। আন অভিযুক্ত সকলৰ সন্দৰ্ভত উচ্চ ন্যায়ালয়ে ৰায় দিছিল যে প্ৰত্যক্ষদৰ্শীসকলেও হত্যাগাত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল বুলি কৰা দাবীটো পৰবৰ্তী সময়ত সৃষ্টি কৰা নতুন যুক্তি, আৰু বিচাৰ আদালতে তেওঁলোকক দোষমুক্ত কৰাটো সম্পূৰ্ণ যুক্তিযুক্ত সিদ্ধান্ত।

আমাৰ বিচাৰৰ বাবে পৰৱৰ্তী প্ৰশ্নটো হ'ল বাকী সকলোকে দোষমুক্ত হোৱাটো নিশ্চিত কৰাৰ পিছতো উচ্চ ন্যায়ালয়ে আপীলকাৰীক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২ ৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰিব পাৰিবনে?

অভিযুক্তসকলৰ ওপৰত আৰোপ কৰা অভিযোগ (পূৰ্বে উদ্ধৃত) আৰু সেই অভিযোগ
প্ৰমাণ কৰিবলৈ গুচৰীয়া পক্ষই দাখিল কৰা সাক্ষ্যসমূহৰ পৰা স্পষ্টভাৱে জানিব পাৰি যে গোচৰ
অনুসৰি বিচাৰ আদালতত নজন ব্যক্তিৰ বাহিৰে আন কোনো ব্যক্তিকে নাম উল্লেখ কৰি বা নাম
উল্লেখ নকৰাকৈ বিচাৰৰ সন্মুখীন কৰোৱা হোৱা নাছিল- (মুঠ নূন্যতম পাঁচ বা তাতকৈ অধিক
ব্যক্তি) - যিকেইজনে অবৈধ সমাবেশ গঠন কৰিছিল । ইয়াৰ ফলস্বৰূপে আন আঠজনক
দোষমুক্ত কৰাৰ পিছত আপীলকাৰীক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ১৪৯ ৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত
কৰিব নোৱাৰি, বিশেষভাৱে এইটো বিবেচনা কৰি যে বিচাৰ আদালতে আন আঠজন ব্যক্তি
উক্ত অপৰাধৰ সৈতে কোনো ধৰণে জড়িত নাছিল বুলি একেসময়তে সিদ্ধান্ত লৈছিল ।

কৃষ্ণ -বনাম- মহাৰাষ্ট্ৰ ৰাজ্য, এ আই আৰ (১৯৬৩) এছ চি ১৪১৩ ৰ গোচৰত একে
নীতি প্ৰযোজ্য হৈছিল যিটো গোচৰত ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ৩৪ ধাৰাত কৰা অপৰাধৰ বিচাৰ
হৈছিল । উক্ত গোচৰত এই ন্যায়ালয়ৰ চাৰিজন ন্যায়াধীশৰ বিচাৰপীঠে নিৰ্ধাৰণ কৰিছে যে
যেতিয়া চাৰিজন অভিযুক্তই তেওঁলোকৰ উম্মেহতীয়া উদ্দেশ্যক কাৰ্য্যত পৰিণত কৰাৰ বাবে
হত্যাকাণ্ড সংঘটিত কৰা বুলি এক নিৰ্দিষ্ট অভিযোগত বিচাৰ কৰা হয় আৰু ইয়াৰে তিনিজনক
দোষমুক্ত কৰা হয়, তেনেক্ষত্ৰত চতুৰ্থজন অভিযুক্তক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩৪ ত দোষী
সাব্যস্ত কৰিব নোৱাৰি কাৰণ আইনৰ অনুসৰি এইটো নিৰ্ধাৰিত হব যে চতুৰ্থ অভিযুক্তজনৰ
লগত থকাসকলে সৈতে তেওঁৰ লগত সংযুক্তভাৱে হত্যাকাণ্ড সংঘটিত কৰা নাছিল ।

গতিকে ওপৰৰ যিকোনো এটা বা গোটেই পৰিস্থিতিত এজন অপৰাধীক ভাৰতীয়
দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২ ৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰিব পাৰি কেৱল এই সত্য প্ৰমাণৰ ভিত্তিত যে
তেওঁৰ ব্যক্তিগতভাৱে মৃতকৰ মৃত্যু ঘটাইছিল । বেলেগ ধৰণে ক'বলৈ গ'লে তেওঁ কেৱল নিজৰ

কাৰ্য্যৰ বাবেহে দায়ী হ'ব। এই গোচৰটোত নথিত থকা সাক্ষ্যই প্ৰমাণ নকৰে যে কেৱল আপীলকাৰীয়ে কৰা আঘাতৰ বাবেই মৃতকৰ মৃত্যু হৈছিল; ইয়াৰ বিপৰীতে প্ৰত্যক্ষদৰ্শীৰ সাক্ষ্য আৰু মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰা চিকিৎসকৰ সাক্ষ্যই এইটো স্পষ্ট কৰে যে মৃতক অন্য অস্ত্ৰৰ দ্বাৰাও আঘাতপ্ৰাপ্ত হৈছিল আৰু তেওঁৰ মৃত্যু সকলো আঘাতৰ ফলত হৈছিল। সেয়েহে আপীলকাৰীয়ে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩২৬ৰ অধীনত অপৰাধ কৰাৰ বাবে দোষী হ'ব কাৰণ তেওঁ জামিয়া (চোকা অস্ত্ৰ)ৰ সহায়ত মৃতকজনক আঘাত কৰি গুৰুতৰভাৱে জখম কৰিছিল।

ওপৰোক্ত আলোচনাৰ বাবে আমি আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২ ৰ অধীনত কৰা দোষী সাব্যস্তকৰণ আৰু শাস্তি বাতিল কৰোঁ, আৰু তেওঁক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩২৬ৰ অধীনত অপৰাধ কৰাৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰি তেওঁক ছয় বছৰৰ বাবে সশ্রম কাৰাদণ্ডৰ শাস্তি প্ৰদান কৰোঁ। এই আপীল নিষ্পত্তি কৰা হল।

আপীল নিষ্পত্তি কৰা হল।

অনুবাদকাৰী- সুচেনজিৎ বায়ন, জেষ্ঠ্য অনুবাদক

DISCLAIMER

"The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation".

(“স্থানীয় ভাষালৈ অনুদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে। ইয়াৰ বাবে অন্য ক্ষেত্ৰত অনুদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহ’ব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্যকৰীকৰণ আৰু ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বিবেচিত হ’ব।”)